

[Sundhedsministeren]

Vi står over for at afveje fordele og ulemper ved brug af forskningsresultater og viden og at drage grænserne i overensstemmelse med de normer, som vi ønsker respekteret.

Samtidig vil jeg godt understrege vigtigheden af, at vi her i landet erkender, at det er vort ansvar at sætte grænserne i Danmark. I andre lande drøfter man også disse spørgsmål. Videnskab og forskning er internationale. Vi skal både lære af og bidrage til den internationale forskning. Men det er ikke ensbetydende med, at vi skal underlægges andres grænsedragning. Normer og værdier for menneskelig udfoldelse er afhængige af tradition, kultur og udvikling. Vore normer skal sætte grænserne her i landet.

Det er også væsentligt, at forskningens mål og midler tages op i den offentlige debat. Det er væsentligt, at befolkningen aktivt tager del i debatten, og at læger og forskere ser det som en vigtig opgave at være med i denne proces. Det er væsentligt, at vi informeres på en sådan måde, at vi ikke blot tager udviklingen til efterretning, men danner os en mening om den.

Jeg ser således hovedproblemet på dette felt i at finde en fornuftig balance – grænsedragning – mellem den forskning, vi gerne vil have, og den omgang med menneskeligt liv, som vi vender os bort fra. Vi er nok fælles om gerne at ville have fremskridt, men ikke for enhver pris.

Der er to elementer i dette, som for mig er vigtige. Det ene er, at vi ikke i en forståelig stræben efter et mål kommer til at indføre systemer, der er så snærende og restriktive, at de bliver skadelige for de fremskridt, vi gerne vil have. Mit udgangspunkt er *ikke*, at biomedicinsk forskning er negativ og skadelig. Mit udgangspunkt er, at forskningen er værdifuld og uundværlig. Vi skal ikke lave systemer, der har til formål – eller faktisk får den virkning – at gøre det umuligt for forskerne at løse de opgaver, vi ønsker skal løses. Sagt på en anden måde: Til at drive forskning hører frihed, for uden frihed får vi ikke udviklet lysten og evnen til at gå nye veje.

Det betyder omvendt – og det er det andet element – at vi må opbygge et system, vi kan have tillid til er effektivt og velfungerende. Der er således et dobbelt ansvar her: Forskerne må vide, at deres frihed ikke er ubegrænset, at forskningsfrihed ikke betyder, at alt er tilladt. Samtidig må de systemer, vi bygger op, være af en sådan kvalitet, at vi kan have tillid til, at de faktisk

bevirker, at forskningen drives frit, ansvarsbevidst og i overensstemmelse med de grænser, som vi ønsker draget. Det er den balance, jeg gerne vil prøve at opnå, og som jeg håber at vi i fællesskab kan finde midler til at virkeliggøre.

»Status«

Der er 2 konkrete grunde til denne redegørelse. Den ene er, at det forskningsstop, der i sin tid blev indført i § 4, stk. 2, i loven om Det Ethiske Råd, skal tages op til revision i denne samling. Den anden er, at vi i den senere tid har modtaget 3 publikationer, der har betydning for denne revision.

Det er:

- Det Ethiske Råds redegørelse »Beskyttelse af menneskelige kønsceller, befrugtede æg, fosteranlæg og fostre«,
- Det Ethiske Råds debatoplæg om et kontrolorgan og
- betænkningen »Forskning på mennesket«, som i efteråret 1989 blev afgivet af det såkaldte forsøgsudvalg. Udvalget blev nedsat af min forgænger med det formål at undersøge behovet for lovgivning på det område, der i dag dækkes af de videnskabetiske komiteer.

Om end rådets redegørelse og »forsøgsudvalgets« betænkning i princippet omhandler forskellige emner, er de dog så nøje forbundet, at de må behandles samlet. Alene spørgsmålet om et godkendelses- og kontrolorgan indicerer dette.

Jeg tror imidlertid ikke, at det vil være muligt at gennemarbejde det foreliggende materiale på forsvarlig måde i denne samling. Og egentlig er det vel heller ikke ønskeligt.

Der er et klart behov for, at den offentlige debat, som disse publikationer forhåbentlig giver anledning til, får rimelig tid til at udfolde sig. Det vil der ikke være mulighed for, hvis der stiles mod en samlet løsning, før Folketinget tager på sommerferie.

Dernæst vil en løsning uundgåeligt berøre de videnskabetiske komiteer, som nu er nykonstituerede i amtskommunerne. Det kræver derfor grundige forberedelser, hvis det skal undgås, at noget slås i stykker, som gerne skulle bevares.

Det betyder på den anden side, at der må findes en midlertidig løsning med hensyn til revisionsbestemmelsen i loven om Det Ethiske Råd. Jeg agter derfor at fremsætte et forslag til lov